

CRP: Razvoj celovitega modela kmetijskih gospodarstev in povezanih podatkovnih zbirk za podporo pri odločanju v slovenskem kmetijstvu (V4-1423)

Ocena standardnega prihodka kmetijskega gospodarstva in njegova uporaba za presojo ukrepov in učinkov kmetijske politike

Javna predstavitev rezultatov

dr. Tina Volk, dr. Miroslav Rednak
Oddelek za ekonomiko kmetijstva

Ljubljana, 30. avgust 2016

Vsebina predstavitve

- **Cilj raziskave**
- **Standardni prihodek (SO): predstavitev in metodološka izhodišča**
- **Administrativne zbirke podatkov o proizvodnih parametrih na kmetijskih gospodarstvih**
 - *Podatki o površini kmetijskih zemljišč in rastlinski proizvodnji*
 - *Podatki o številu živali*
- **Metoda izračuna SO na podlagi administrativnih virov**
 - *Prilagoditev seznama proizvodov in izračun SO koeficientov*
 - *Postopek izračuna SO kmetijskega gospodarstva in izvedenih kazalcev*
- **Rezultati in diskusija**
 - *Zajemljivost*
 - *Rezultati izračunov*
 - *Ocena možnosti uporabe kazalcev SO za potrebe kmetijske politike*
- **Sklepne ugotovitve in priporočila**

Cilj raziskave

- Izračunati **SO na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva na podlagi** proizvodnih parametrov iz administrativnih virov oziroma **podatkovnih zbirk pri MKGP**
- ter ugotoviti **možnost uporabe kazalca** za potrebe kmetijske politike

SO: predstavitev in metodološka izhodišča (1)

SO v okviru statističnih raziskovanj

- Način izračuna SO in izvedenih kazalcev je predpisan z enotno metodologijo na ravni EU (Typology handbook. RI/CC 1500 rev. 3).
- SO po definiciji odraža povprečno vrednost proizvodnje, ki jo (v posamezni državi) kmetijsko gospodarstvo ob svoji strukturi proizvodnje lahko pričakuje (ob predpostavki, da dosega povprečne pridelke in povprečne cene v državi).
- Izračuna se kot seštevek povprečnih bruto vrednosti posameznih kmetijskih pridelkov (ali skupin pridelkov) na kmetijskem gospodarstvu.
 - Povprečna bruto vrednost kmetijskega pridelka je izračunana kot zmnožek povprečne bruto vrednosti na enoto na ravni države (t.i. SO koeficient) s številom enot kmetijskega pridelka na gospodarstvu (površina, število živali).
- Nabor vrst pridelkov za obračun je standardiziran in ga ni dovoljeno spreminjati.
- SO se v okviru strukturnih raziskovanj uporablja kot ekonomski kriterij za enotno razvrstitev kmetijskih gospodarstev po razredih ekonomske velikosti in tipu kmetovanja (t.i. tipologija).
- Rezultati na ravni države so objavljeni praviloma vsaka 3 leta (ob strukturnih raziskovanjih), na regionalni ravni pa na vsakih 10 let (ob popisih). Podatki na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva niso dostopni.

SO: predstavitev in metodološka izhodišča (2)

SO izračun na podlagi podatkovnih zbirk pri MKGP

- Način izračuna SO in izvedenih kazalcev načeloma sledi enotni statistični metodologiji.
- Nabor razpoložljivih podatkov in periodika se razlikuje od podatkov pridobljenih v okviru statističnih strukturnih raziskovanj, zato so potrebne prilagoditve

Temeljna načela pri prilagajanju sistema izračuna SO:

- V obdelavo zajeti čim večje število kmetijskih gospodarstev
- Na posameznem gospodarstvu v izračun zajeti vso evidentirano kmetijsko zemljo in živino
- SO koeficiente za vrednotenje proizvodnje izračunati na čim bolj podrobni ravni

Potrebne aktivnosti:

- Podrobna proučitev zajema in vsebine razpoložljivih podatkovnih zbirk
- Izbor dodatnih pridelkov in SO koeficientov za obračun na podrobnejši ravni
- Tehnično opredeliti postopke izračuna

Administrativne zbirke podatkov

Splošni pregled

- **Register kmetijskih gospodarstev (RKG):** podatki o kmetijskih zemljiščih po vrstah rabe, podatki o površini hmelja in podatki o površini intenzivnih sadovnjakov po sadnih vrstah;
- **Evidenca rejnih živali (ERŽ):** podatki o številu živali po vrstah in kategorijah
- **Register proizvajalcev grozdja in vina (RPGV):** podatki o pridelku vinogradov ločeno za grozdje in vino;
- **Evidenca Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) - zbirne vloge:** podatki o površini posameznih rastlin in številu živali
- **Centralna podatkovna zbirka govedo (CPZ Govedo):** dodatna informacija o številu krav po proizvodni usmeritvi (mleko, meso).

Navedene zbirke se po zajemljivost podatkov razlikujejo.

Najbolj popoln je zajem podatkov v okviru **Registra kmetijskih gospodarstev** in **Evidence rejnih živali**

Administrativne zbirke podatkov

Podatki o površini kmetijskih zemljišč in rastlinski proizvodnji (1)

Register kmetijskih gospodarstev (RKG): Seznam vrst rabe GERK; 2012-2014

Skupina	Šifra	Raba
Njive in vrtovi	1100	Njiva
	1160	Hmeljišče
	1180	Trajne rastline na drugih površinah
	1190	Rastlinjak
Trajni nasadi	1211	Vinograd
	1212	Matičnjak
	1221	Intenzivni sadovnjak
	1222	Ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak
	1230	Oljčnik
	1240	Ostali trajni nasadi
Travniške površine	1300	Trajni travnik
	1321	Barjanski travnik
	1800	Kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem
Druge kmetijske površine	1420	Plantaža gozdnega drevja
	1430	Ekstenzivni kraški pašnik
	1600	Neobdelano kmetijsko zemljišče

Spremenjeno z letom 2015

Podatki GERK so najbolj popolna zbirka podatkov o površinah kmetijske zemlje po gospodarstvih (pridobljeni podatki v m²). Za hmeljišča in večino trajnih nasadov se za vsak GERK vodijo tudi podrobnejši podatki o nasadu.

Administrativne zbirke podatkov

Podatki o površini kmetijskih zemljišč in rastlinski proizvodnji (2)

Podatki registra trajnih nasadov (RKG):

zelo podrobni tehnološki podatki (npr. sadna vrsta, sorta, število sadik, razdalje sajenja, leto zasaditve, namakanje...). Za izračun SO so potrebni le podatki o površini in vrsti pridelka.

Pridobljeni podatki (površina m²): vinogradi, intenzivni sadovnjaki po sadnih vrstah (40 vrst), ekstenzivni sadovnjaki, oljčniki, hmelj.

Podatki registra proizvajalcev grozdja in vina (RPGV):

Za vinograde se podatki o površini (in pridelovalcih) izvirno vodijo v okviru RKG.

Pridobljeni podatki: pridelek grozdja (kg) in namen uporabe - domača predelava (kg), prodaja (kg)

Podatki ARSKTRP zbirna vloga obrazec D:

V okviru zbirne vloge kmetijska gospodarstva posredujejo podrobne podatke o vrsti kmetijske rastline, ki se v tekočem letu prideluje na posameznem GERK.

Pridobljeni podatki (površina ar*): po vrstah rabe (1100, 1160, 1800, 1900) in vrstah kmetijskih rastlin (obsežen seznam kmetijskih rastlin; 120 rastlin)

* Pri obdelavi preračunano v m²

Administrativne zbirke podatkov

Podatki o številu živali (1)

Podatki o staležu živali na kmetijskem gospodarstvu se izvirno vodijo v okviru **Evidence rejnih živali (ERŽ)** z ločenimi registri:

Centralni register govedi - CRG:

Podatki o živalih se vodijo po starosti in spolu (in pasmi) ..., ne pa tudi po namenu reje (mleko – meso).

Pridobljeni podatki: število živali na dan 1.2 (Teličke do enega leta, Bikci do enega leta, Telice stare od 1 do 2 leti, Biki stari 1 do 2 leti, Telice nad 2 leti, Biki nad 2 leti, Plemenski biki, Krave)

Centralni register drobnice - CRD:

Pridobljeni podatki: število živali na dan 1.2 (Jagnjeta do enega leta, Ovce od enega leta oz. so že jagnjile, Ovni, starejši od enega leta, Kozlički do enega leta, Koze od enega leta oz. so že jarile, Kozli, starejši od enega leta)

Centralni register prašičev - CRPš :

Pridobljeni podatki: število živali na dan 1.2 (Pujski do 20 kg, Prašiči pitanci od 20 kg, Merjasci, Plemenske mladice, Plemenske svinje)

Register čebelnjakov:

Pridobljeni podatki: število panjev (čebelji panji – dva kritična datuma)

Administrativne zbirke podatkov

Podatki o številu živali (2)

Podatki ARSKTRP - zbirna vloga obrazec B:

Pridobljeni podatki: število živali na dan 1.2

Kopitarji (Žrebeta do enega leta, Konji starejši od enega leta, Poniji, Osli mezgi in mule)

Perutnina (Pitovni piščanci, Kokoši nesnice, Purani, Purice, Race, Gosi, Noji, Pitovni noji stari manj kot 1 leto, Jarkice, Petelini, Prepelice, Pegatke, Jerebice, Pavi, Golobi)

Kunci (Plemenski kunci, Kunci v pitanju)

Druge živali (Damjaki in mufloni, Navadna jelenjad, Lame, Ostala rastlinojeda divjad, Pritlikavi zebu do 2 let, Pritlikavi zebu nad 2 leti, Činčile)

Centralna podatkovna zbirka govedo (CPZ govedo):

Poleg drugih podatkov se vodijo tudi podatki o čredah krav ločeno za rejo molznic in rejo dojlj. Podlaga za razmejitev je tip proizvodnje (mleko ali meso), ki prevladuje na kmetijskem gospodarstvu.

Pridobljeni podatki: število živali na dan 31.1 (Mlečne krave, Krave dojlje)

Metoda izračuna SO na podlagi administrativnih virov

Načelo 1: **V obdelavo zajeti čim večje število kmetijskih gospodarstev**

V obdelavo so vključena vsa kmetijska gospodarstva pri katerih je evidentiran vsaj 1 podatek o kmetijski proizvodnji (ali površini kmetijske zemlje) v kateremkoli od administrativnih virov.

Načelo 2: **Na posameznem gospodarstvu v izračun zajeti vso evidentirano kmetijsko zemljo in živino**

Evidenca rabe kmetijskih zemljišč (GERK) je najbolj popolna zbirka. Če za gospodarstvo ni na razpolago drugih (podrobnejših) podatkov se SO izračuna najmanj na ravni GERK.

Načelo 3: **SO koeficiente za vrednotenje proizvodnje izračunati na čim bolj podrobni ravni**

SO koeficienti so izračunani za vse pridelke, za katere je mogoče v okviru redne statistike pridobiti dovolj zanesljive podatke o **pridelku in ceni**

Metoda izračuna SO

Prilagoditev seznama proizvodov in izračuna SO koeficientov

Če sledimo načelu 2 (zajeti vse) in načelu 3 (na čim bolj podrobni ravni), se soočamo z dvema skrajnostma:

1. Seznam pridelkov je tako podroben, da za nekatere ni mogoče izračunati vrednosti SO koeficienta na podlagi razpoložljivih statističnih podatkov, ali
2. Na posameznem gospodarstvu na podrobni ravni ni podatkov, so le podatki o vrsti rabe (GERK)

V prvem primeru za pridelke, za katere ni dovolj statističnih podatkov, SO koeficient ocenimo (različne metode ocen) in pridelke z enakim SO koeficientom združimo v skupine.

V drugem primeru za posamezen GERK izračunamo tehtano povprečje SO koeficientov iz znanih podrobnejših podatkov za ta GERK (predpostavka enake strukture pridelave kot to velja za državo).

Metoda izračuna SO

Prilagoditev seznama proizvodov in izračun SO koeficientov (1)

Primer ocene vrednosti SO koeficienta in združevanja v skupine

Eurostat		ARSKTRP		STATISTIKA		KIS-SO		SO koef
šifra	ime	Povezovalna šifra	ime	PRID	CENA	šifra	ime	2014 (€/ha)
B_1_1_1	Pšenica in pira	001/1100;1160	Pšenica	DA	DA	B_1_1_1	Pšenica in pira	1.003
		003/1100;1160	Pira	DA	NE	B_1_1_1	Pšenica in pira	
		025/1100;1160	Trda pšenica	NE	NE	B_1_1_1	Pšenica in pira	
B_1_1_3	Rž	002/1100;1160	Rž	DA	DA	B_1_1_3	Rž	769
B_1_1_4	Ječmen	009/1100;1160	Ječmen	DA	DA	B_1_1_4	Ječmen	848
B_1_1_5	Oves	008/1100;1160	Oves	DA	DA	B_1_1_5	Oves	755
B_1_1_6	Koruza	005/1100;1160	Koruza za zrnje	DA	DA	B_1_1_6	Koruza	1.146
B_1_1_99	Drugo žito			DA	NE(1)			829
Podrobnejši izračuni		007/1100;1160	Tritikala	DA	DA	B_1_1_99/1	Tritikala	833
		004/1100;1160	Ajda	DA	DA	B_1_1_99/2	Ajda	745
		010/1100;1160	Proso	DA	DA	B_1_1_99/3	Proso	1.063
				DA	NE(1)	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo	830
Združeno v skupino		021/1100;1160	Soržica	NE	NE	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo	
		024/1100;1160	Sirek	NE	NE	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo	
		022/1100;1160	Ptičje seme	NE	NE	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo	
		032/1100;1160	Bar	NE	NE	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo	
		035/1100;1160	Kamut	NE	NE	B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo	

(1) Ocena na podlagi tehtanega povprečja znanih

Metoda izračuna SO:

Prilagoditev seznama proizvodov in izračun SO koeficientov (2)

Primer izračuna vrednosti SO koeficienta na ravni GERK (GERK 1211-vinogradi)

KIS-SO		SO koef	% rabe
šifra	ime	2014 (€/ha)	pri znanih
B_4_4/1	Vinograd, grozdje	2.688	27,9
B_4_4/2	Vinograd, vino	9.320	72,1
Tehtano povprečje			
N/1211	Vinograd (nespecificirano)	7.472	

Povprečne vrednosti za posamezen GERK so izračunane za:

N/1221 Intenzivni sadovnjak, N/1211 Vinograd, N/1100;1160 Njiva, hmeljišče v premeni, N/1180 Trajne rastline na njivah, N/1190 Rastlinjak

Za nekatere vrste rabe ni podrobnejših podatkov po pridelkih, zato je SO v celoti obračunan na podlagi podatka o površini GERK:

GERK	Opis
1222	Ekstenzivni (travniški) sadovnjak (pripisan SO: ekstenzivni sadovnjak)
1230	Oljčnik (pripisan SO: Nasadi oljk)
1240	Ostali trajni nasadi (pripisan SO: Vinogradi - grozdje)
1212	Matičnjak (pripisan SO: Drevesnice)
1300	Trajni travnik (pripisan SO: Pašniki in travniki, razen ekstenzivnih pašnikov)
1321	Barjanski travnik (pripisan SO: Ekstenzivni pašniki)
1430	Ekstenzivni kraški pašnik (pripisan SO: Ekstenzivni pašniki)
1800	Kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem (pripisan SO: Ekstenzivni pašniki)

Metoda izračuna SO

Postopek izračuna SO KGMID in izvedenih kazalcev

Postopek izveden v treh korakih:

1. Priprava vhodnih podatkov
 - Zbir podatkov iz vseh podatkovnih virov za posamezen KGMID
 - Agregiranje pridelkov na raven šifre SO koeficientov
2. Izračun SO, opredelitev razreda ekonomske velikosti in proizvodnega tipa na ravni KGMID
3. Izpis osnovnih rezultatov in izdelava preglednih tabel

SO: 1. Priprava vhodnih podatkov

ZBIR podatkov in AGREGIRANJE na raven šifre SO koeficientov

Povezovalni šifrant pridelka

Z b i r p o d a t k o v ≈ 230 zapisov	Izvorni podatki		KIS-SO		Agregiranje	Zbirni stavek
	Povezovalna šifra	ime	šifra	ime		
	001/1100;1160	Pšenica	B_1_1_1	Pšenica in pira	Seštevek površin	X
	003/1100;1160	Pira	B_1_1_1			
	025/1100;1160	Trda pšenica	B_1_1_1			
	002/1100;1160	Rž	B_1_1_3	Rž		X
	009/1100;1160	Ječmen	B_1_1_4	Ječmen		X
	008/1100;1160	Oves	B_1_1_5	Oves		X
	005/1100;1160	Koruza za zrnje	B_1_1_6	Koruza		X
	007/1100;1160	Tritikala	B_1_1_99/1	Tritikala		X
	004/1100;1160	Ajda	B_1_1_99/2	Ajda		X
	010/1100;1160	Proso	B_1_1_99/3	Proso		X
			B_1_1_99/9	Drugo žito, drugo	Seštevek površin	X
	021/1100;1160	Soržica	B_1_1_99/9			
	024/1100;1160	Sirek	B_1_1_99/9			
	022/1100;1160	Ptičje seme	B_1_1_99/9			
	032/1100;1160	Bar	B_1_1_99/9			
	035/1100;1160	Kamut	B_1_1_99/9			

Tabela vhodnih podatkov (zbirni stavek); prenos v Excel "izračun"

≈ 110
zapisov

			Podatki GERK		Podatki po pridelkih (šifra KIS_SO)			
leto	KGMID	občina	sif gerk1	sif gerk...	B_1_1_1	B_1_1_3	...	C_6
	xxxxxx							
	...							

Metoda izračuna SO

2. Izračun SO KGMID in izvedenih kazalcev (Excel "izračun")

Shematski prikaz postopka obdelave vhodnih podatkov (Excel „izračun“)

agregati				<div style="border: 2px solid red; padding: 5px;"> PRENOS atributov iz SIFRANT povezava LU(sif KIS;[sifrant]matrika;n>false) P1/p: 0,1003 10000 Pšen. in pira: 1100;1160 </div>										
Šifra tipa														
SO 2014														
Enota														
KIS/SO ime														
Raba														
Šif KIS	SO	EV	Tip	SOTip1	Sotip...	sif KIS...	sif KIS...	sif KIS...	KGMID	sif gerk1	sif gerk...	B_1_1_1	sif KIS...	
KGMID1	formule			formule			formule			...	q m2	q m2	q m2	q
KGMID2	REZULTATI			delniseštevk SO			DODATNI IZRAČUNI			zbirni stavek				
KGMID...										VHODNI PODATKI količine				

Šifrant „SO koeficient“

Šif KIS	Raba	Šifra tipa	KIS/SO ime	Enota	SO 2014
B_1_1_1	1100;1160	P1/p	Pšenica in pira	10.000	1.003
B_1_1_3	1100;1160	P1/p	Rž	10.000	769
...					

Metoda izračuna SO

Dodatni izračuni

Izračun razlike med površino GERK in vsoto evidentiranih pridelkov (primer; podatki v ha)

SO koef	1.435		0	0		1.024		1.542		5.134
	izračun razlike		GERK			Pridelki				
			Njiva	Hmeljišče	...	Pšenica	...	Sil. koruza	...	Hmelj
SO	N/1100;1160	KGMID	1100	1160	...	B_1_1_1	...	B_1_9_2_1	...	B_1_6_2
23.102	0		10	2		5		5		2
19.402	1		10	2		5		5		1
23.209	-1		10	2		5		6		2

Izračunano za GERK 1100;1160, 1180,1190,1211,1221

Izračun števila telet ki so predmet obračuna SO (primer)

SO koef	464			0	517	2.147
	izračun razlike			skupaj		
				teleta do1	Govedo 1-2 M	Krave molznice
SO	N/C_2_1	KGMID	...	C_2_1	C_2_2	C_2_6
13.318	0			5	5	5
15.638	5			10	5	5
7.223	10			10	5	0

Izračunano za teleta in podobno za jagnjeta, kozličke, pujske

Metoda izračuna SO

Izvedeni kazalci

Razredi ekonomske velikosti

Razred	Meje v EUR
1	manj kot 2.000 EUR
2	od 2.000 do manj kot 4.000 EUR
3	od 4.000 do manj kot 8.000 EUR
4	od 8.000 do manj kot 15.000 EUR
5	od 15.000 do manj kot 25.000 EUR
6	od 25.000 do manj kot 50.000 EUR
7	od 50.000 do manj kot 100.000 EUR
8	enako ali več kot 100.000 EUR

Proizvodni tip – Splošni tip

- 1 Specializirani pridelovalec poljščin
- 2 Specializirani vrtnar
- 3 Specializirani gojitelj trajnih nasadov
- 4 Specializirani rejec pašne živine
- 5 Specializirani prašičerejci in perutninarji
- 6 Mešana rastlinska pridelava
- 7 Mešana živinoreja
- 8 Mešano rastlinska pridelava – živinoreja

Nadaljnja členitev

Proizvodni tip na treh ravneh

Splošni tip	Glavni tip	Specifični tip
T1 Specializirani pridelovalec poljščin		T1/p Poljedelstvo - splošno
		T1/h Poljedelstvo - hmelj
		T1/k Poljedelstvo - voluminozna krma
T2 Specializirani vrtnar		
T3 Specializirani gojitelj trajnih nasadov	T35 Specializirani vinogradnik	T35/n Vinogradništvo - nespecificirano
		T35/g Vinogradništvo - pretežno grozdje
		T35/v Vinogradništvo - pretežno vino
	T36 Specializirani sadjar	T36/i Sadjarstvo - pretežno intenzivno
		T36/e Sadjarstvo - pretežno ekstenzivno
	T37 Specializirani pridelovalec oljk	
	T38 Razni trajni nasadi – kombinirano	
T4 Specializirani rejec pašne živine	T45 Specializirani proizvajalec mleka	
	T46 Specializirani govedorejec – vzreja in pitanje za zakol	T46/d Govedoreja pitanje – dojlje T46/p Govedoreja pitanje - pitanje
	T47 Govedo kombinirano	
	T48 Ovce, koze in druga pašna živalina	T48/dr Druga pašna živalina - drobnica
		T48/d Druga pašna živalina - drugo
T5 Specializirani prašičerejci in perutninarji	T51 Specializirani prašičerejci	
	T52 Specializirani perutninarji	
	T53 Razni prašičerejci in perutninarji	
T6 Mešana rastlinska pridelava		
T7 Mešana živinoreja	T73 Mešana živalina, v glavnem pašna	
	T74 Mešana živalina, v glavnem prašičereja in perutninarstvo	
T8 Mešano rastlinska pridelava – živinoreja		T8/d Kmetijstvo - mešano brez čeb.
		T8/c Kmetijstvo - mešano - čebelarstvo

Rezultati in diskusija

Zajemljivost (1)

Strukturni popis 2013: 72.377

Število KGMID vključenih v obdelavo: 2012: **94.110**, 2013: **93.823**, 2014: **95.372**

Površina kmetijskih zemljišč, vključena v izračun SO po vrstah rabe in glede na način pripisa SO koeficientov (ha)

	2012			2013			2014		
Raba	Skupaj	Po vrstah	Pavšal	Skupaj	Po vrstah	Pavšal	Skupaj	Po vrstah	Pavšal
Njiva (1100) in hmeljišče (1160)	174.682	169.084	5.598	175.607	169.985	5.623	176.423	170.754	5.669
Trajne rastline na njivah (1180)	354	294	60	369	303	66	374	308	66
Rastlinjak (1190)	98	53	45	104	55	49	115	62	53
Vinograd (1211)	16.110	13.036	3.074	16.028	14.587	1.441	16.004	13.643	2.361
Intenzivni sadovnjak (1221)	3.934	3.711	223	3.907	3.780	127	3.844	3.775	69
Ekstenzivni sadovnjak (1222)	6.587		6.587	6.894		6.894	7.195		7.195
Oljke (1230)	842	842		943	943		1.019	1.019	
Matičnjak (1212)	42	42		45	45		43	43	
Ostali trajni nasadi (1240)	452		452	447		447	449		449
Trajni travnik (1300)	267.632	267.632		267.904	267.904		268.283	268.283	
Barjanski travnik (1321)	4.340	4.340		4.319	4.319		4.247	4.247	
Ekstenzivni kraški pašnik (1430)	469	469		483	483		466	466	
Kmet. zemljišče, poraslo z gozd. drevjem (1800)	3.868	3.868		4.016	4.016		4.108	4.108	
Skupaj v obračunu SO	479.408	463.371	16.038	481.066	466.420	14.646	482.571	466.709	15.862

Rezultati in diskusija

Zajemljivost (2)

Skupno število živali zajetih v obdelavo po vrstah

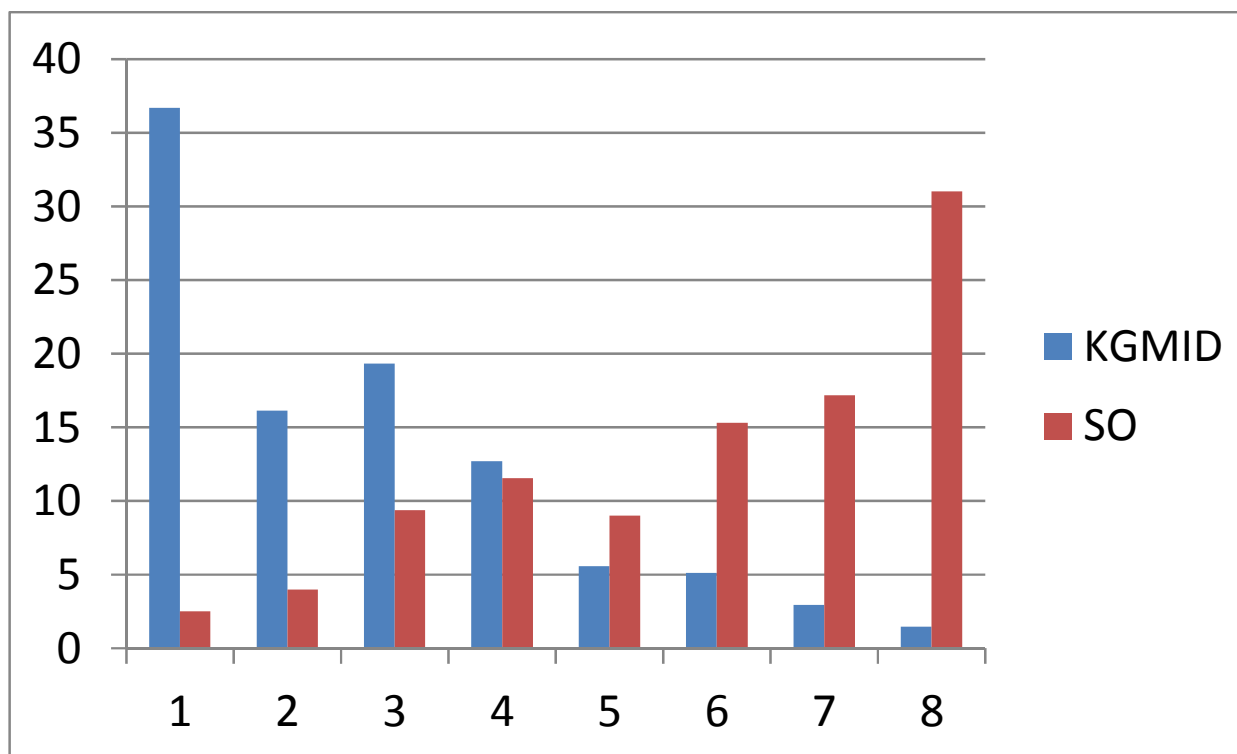
	2012	2013	2014
Govedo	473.780	471.746	471.085
Ovce	119.558	109.701	104.935
Koze	26.319	25.527	24.485
Prašiči	302.265	273.658	271.676
Perutnina	4.400.434	4.953.504	4.760.604
Kopitarji	18.115	17.694	17.239
Plemenski kunci	10.462	12.256	11.825
Čebele	127.399	122.570	142.271
Drugo	7.724	7.631	7.920

SURS
2014
468.000
136.000
281.000

Rezultati in diskusija

Rezultati – zbirne tabele (1)

Razporeditev števila gospodarstev in skupne vrednosti SO po razredih ekonomske velikosti (v %; skupaj = 100); 2014

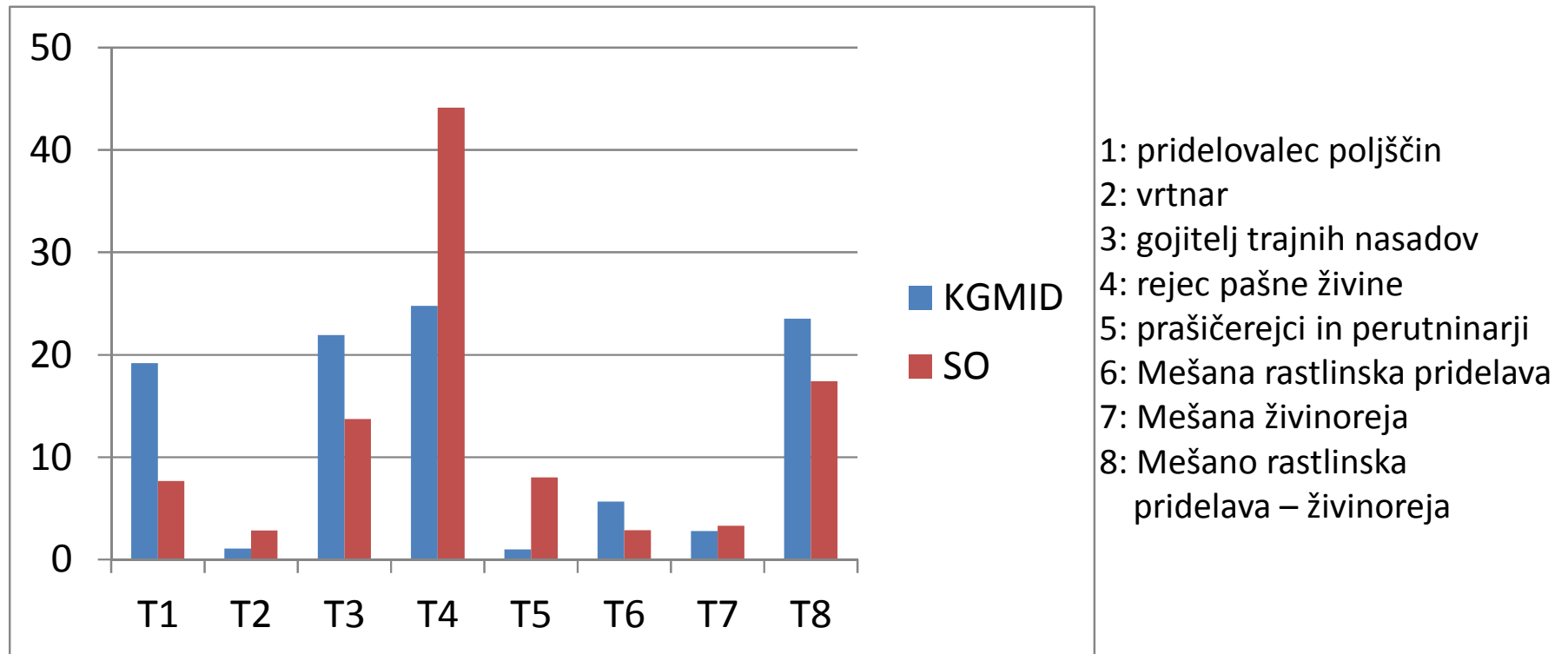

- EV Meje v 000 EUR
- 1: manj kot 2
 - 2: od 2 do 4
 - 3: od 4 do 8
 - 4: od 8 do 15
 - 5: od 15 do 25
 - 6: od 25 do 50
 - 7: od 50 do 100
 - 8: 100 in več

Rezultati in diskusija

Rezultati – zbirne tabele (2)

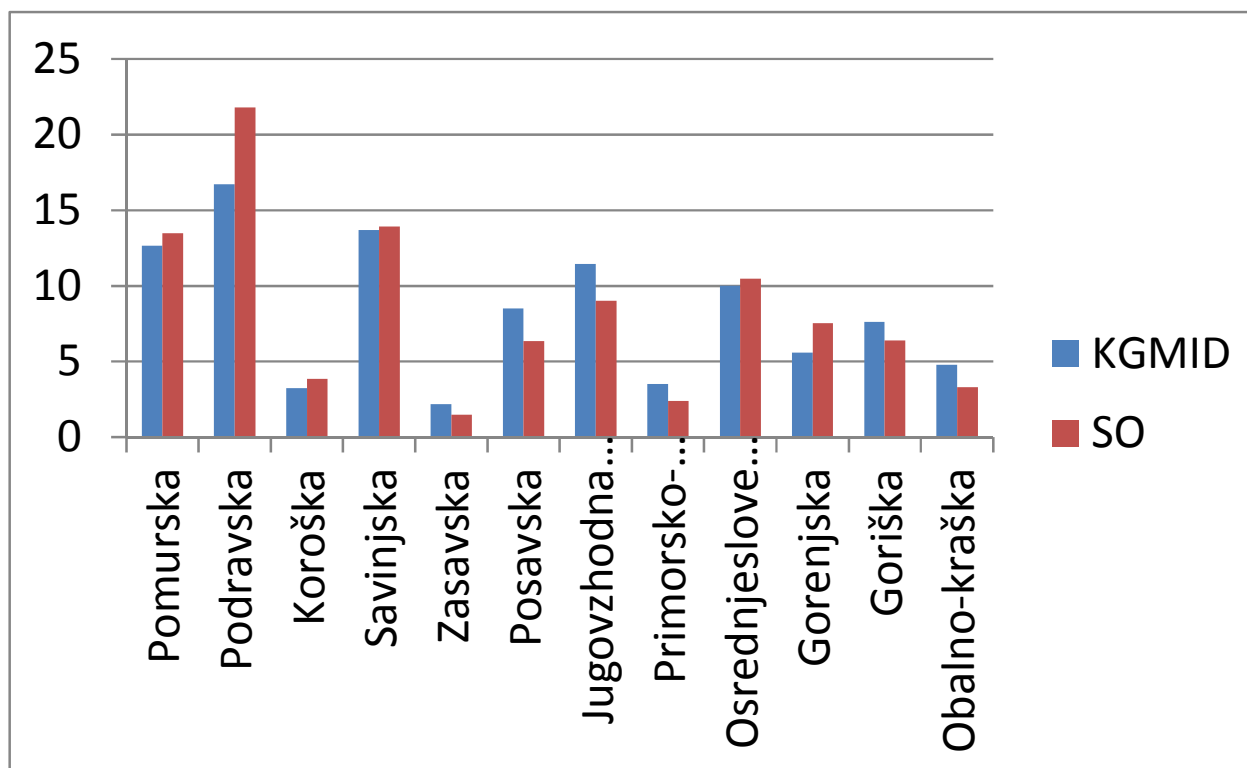
Razporeditev števila gospodarstev in skupne vrednosti SO po glavnem tipu gospodarjenja (v %; skupaj = 100); 2014

Rezultati in diskusija

Rezultati - zbirne tabele (3)

Razporeditev števila gospodarstev in skupne vrednosti SO po regijah (v %; skupaj = 100); 2014

Rezultati in diskusija

Analiza variabilnosti kazalcev med leti (1)

Spremembe skupnega SO, razreda ekonomske velikosti in tipa kmetovanja pri posameznih KGMID v letih 2012-2014

	14/13	14/12	13/12
Število KMG-MID s podatki v obeh letih	91.801	89.476	88.890
Delež KMG-MID s spremembo SO za več kot $\pm 20\%$	28 %	40 %	40 %
Delež KMG-MID s spremembo razreda ekonomske velikosti	18 %	22 %	22 %
Delež KMG-MID s spremembo tipa kmetovanja			
- s spremembo splošnega tipa	14 %	18 %	18 %
- s spremembo glavnega tipa	16 %	21 %	20 %
- s spremembo specifičnega tipa	22 %	28 %	27 %

Variantni izračuni

	Var1: Količine po letih			Var2: Količine 2014	
	Povprečni SO koeficienti			SO koef. po letih	
	14/13	14/12	13/12	14/13	14/12
Delež KMG-MID s spremembo SO za več kot $\pm 20\%$	21 %	28 %	22 %	10 %	19 %
Delež KMG-MID s spremembo razreda ekonomske velikosti	14 %	18 %	14 %	9 %	11 %
Delež KMG-MID s spremembo tipa kmetovanja					
- s spremembo splošnega tipa	12 %	15 %	12 %	4 %	9 %
- s spremembo glavnega tipa	13 %	17 %	13 %	5 %	9 %
- s spremembo specifičnega tipa	19 %	24 %	21 %	6 %	11 %

Rezultati in diskusija

Analiza variabilnosti kazalcev med leti (2)

Podrobnejši pregled sprememb količinskih podatkov med letoma 2013 in 2014 na gospodarstvih, pri katerih je bila ugotovljena sprememba velikostnega razreda (VR) ali tipa

	KGMID	%
Število KGMID s spremembo VR ali Tipa	24.973	100,0
ŽIVINA: podatek samo v enem letu	2.352	9,4
sprememba staleža za več kot 50%	2.556	10,2
ZEMLJA: podatek smo v enem letu	240	1,0
sprememba površine za več kot 30%	1.977	7,9
Sprememba vrste rabe grozdja	3.302	13,2
SKUPAJ občutne (manj verjetne) spremembe	10.427	41,8

Verjetno lahko vsaj del sprememb v proizvodnih parametrih med leti pripišemo napakam pri poročanju ali pa nekonsistentnosti različnih evidenc.

Primeri problematičnih zapisov v evidencah

V posamičnih primerih prihaja do nekonsistentnosti pri opredelitvi pridelka glede na vrsto rabe, npr:

- pridelek 204 (trajno travinje) na rabi 1100 (njive), 1190 (rastlinjak)
- Pridelek 401 (Vrtnine v zav. prostoru), 403 (Njivska zelišča v zav. prostoru) na rabi 1100 (njive) ...

Pri intenzivnih nasadih se ponekod ponovijo površine pridelka, če gospodarstvo prideluje breskve in nektarine

Problematični podatki v Registru pridelovalcev vina in grozdja (RPVG)

Število KGMID s podatkom o površini vinogradov (GERK 1212) in prijavo v RPVG
(ocena števila KGMID s problematičnimi podatki)

	2012	2013	2014
KGMID s podatkom GERK 1212	30.127	30.904	31.327
KGMID s podatkom GERK 1212 > 0,1 ha	20.525	20.568	20.006
KGMID s prijavo pridelka	10.700	18.793	15.379
% KGMID s prijavo od KGMID 1212 > 0,1 ha	52	91	77
KGMID pridelek < 1 t/ha	323	497	573
KGMID pridelek > 20 t/ha	82	137	59
KGMID s prijavo lastne predelave v vino	8.004	15.230	12.497
KGMID pridelek vina = 0	13	21	30
KGMID izplen Vino/pridelek < 0,5	92	140	136
KGMID izplen Vino/pridelek = 1	26	51	35
KGMID izplen Vino/pridelek > 1	8	13	7

Ocena možnosti uporabe kazalcev SO za potrebe kmetijske politike

Potencialne možnosti uporabe SO kazalcev na ravni KGMID:

- I. **Za analitične potrebe** (spremljanje razvoja specifičnih skupin gospodarstev; načrtovanje posameznih ukrepov; analize na regionalni ravni)
- II. **Za presojo učinkov kmetijske politike** (SO kazalci kot indikator za presojo)
- III. **Za določitev statusa** posameznega gospodarstva v okviru ukrepov kmetijske politike (osnovni ali dopolnilni kriterij za določitev: status »aktivni kmet«, vstopni pragi, možnost uveljavljanja določenih specifičnih podpor)
- IV. **Za raziskovalne namene** (modeliranje na ravni kmetijskih gospodarstev, ex-ante in ex-post presoje ekonomskega stanja v kmetijstvu in scenarijske analize kmetijskih ukrepov).

Kakovost vhodnih podatkov je ključnega pomena za kakršnokoli nadaljnjo uporabo.

To je še posebej pomembno pri morebitni uporabi za namene, ki bi se kakorkoli nanašali na posamezno kmetijsko gospodarstvo in bi to imelo kakšne ekonomske ali druge omejitvene posledice za njeno delovanje (določitev statusa). Uporaba kazalcev na letni ravni je omejena tudi zaradi velike variabilnosti.

Ocena možnosti uporabe kazalcev SO za potrebe kmetijske politike

Glede na namen uporabe so zanimive različne variante izračuna SO:

- Izračun na podlagi letnih podatkov KGMID in letnih SO koeficientov (učinek sprememb v proizvodnih parametrih na gospodarstvih in splošnih sprememb letine in cen v državi)
- Izračun na podlagi letnih podatkov KGMID in več letnega povprečja SO koeficientov (učinek sprememb v proizvodnih parametrih na gospodarstvih)
- Izračun na podlagi podatkov 1 leta KGMID in SO koeficientov za več različnih let (učinek splošnih sprememb letine in cen v državi)
- Izračun na podlagi več letnega povprečja podatkov KGMID in več letnega povprečja SO koeficientov (manjša variabilnost kazalcev KGMID; podlaga za opredelitev statusa? Pogoji: konsolidirana večletna serija podatkov)

Poleg členitve na regionalni ravni bi lahko bile uporabne tudi členitve na podlagi drugih kriterijev (npr. združevanje po območjih z naravnimi in drugimi omejitvami, po vključenosti v posamezne okoljske programe, investicijske podpore, ...; vključevanje dodatnih atributov v podatkovno bazo!)

Oblikovanje celovite podatkovne baze na ravni KGMID, ki bi poleg podatkov, potrebnih za izračun SO, vključevala še druge pomembne podatke, lahko dodatno prispeva k dvigu kakovosti in zanesljivosti podatkov in večji uporabi obstoječih administrativnih podatkovnih zbirk tudi za druge namene.

Sklepne ugotovitve in priporočila (1)

- Raziskava je pokazala, da razpoložljivi administrativni viri podatkov na ravni kmetijskih gospodarstev omogočajo izračun SO in izvedenih kazalcev na način, ki omogoča raznovrstno uporabo
- Največ težav je bilo s pripravo vhodnih podatkov (otežena komunikacija med nosilci naloge in naročnikom; delo bi bili bistveno lažje, če bi imeli neposreden dostop do osnovnih zbirk)
- Možnost, da bi v bodoče SO kazalce na ravni KG MID izračunavali samostojno na MKGP, vsekakor obstaja.
 - Delo lahko opravi le strokovnjak, ki zelo dobro pozna tako strukturo, kot tudi vsebino vseh razpoložljivih podatkovnih zbirk, hkrati pa ima tudi neposreden dostop do teh zbirk.
 - Potrebne so aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov (kontrola popolnosti in usklajenosti podatkov tako znotraj posameznih evidenc, kot tudi med evidencami)
- Poseben tehnični problem predstavljajo spremembe šifrantov (kako zagotoviti kontinuiteto časovnih serij? Izdelava novih povezovalnih šifrantov!)
- **Predlagamo, da se za namen tehnične izvedbe SO izračunov oblikuje delovna skupina na MKGP in izvede delavnica, kjer bi podrobno predstavili način izračuna SO in opredelili potrebne aktivnosti v bodoče.**

Sklepne ugotovitve in priporočila (2)

- Potencialne možnosti uporabe kazalcev SO so raznolike, povsem konkretna področja uporabe za potrebe nosilcev kmetijske politike pa še niso opredeljena.
- **Koristno bi bilo pripraviti posebno delavnico, kjer bi skupaj s potencialnimi uporabniki proučili potrebe po SO podatkih za različne namene v okviru nalog in pristojnosti MKGP.**
- Ob razpravi o možnostih uporabe SO kazalcev se je treba zavedati, da je SO razmeroma zelo grob ekonomski kazalec (predpostavka enake intenzivnosti pridelave in enakih cen za vsa gospodarstva in še nekatere druge metodološke poenostavitve). Dejanski prihodki gospodarstva lahko pomembno odstopajo od ocene SO.
- Za izračun SO kazalcev je bila oblikovana podatkovna zbirka, ki na ravni KGMID združuje vse ključne količinske podatke iz različnih administrativnih virov. **Tako oblikovana zbirka lahko predstavlja podlago za nadgradnjo v enovito in celovito podatkovno zbirko uporabno za širše analitične in druge namene.**
- **Predlagamo, da MKGP nadaljuje z aktivnostmi pri vzpostavi sistema rednega letnega izračuna SO in oblikovanja celovite podatkovne zbirke na ravni KGMID.**
- Velik interes za tovrstne podatke lahko pričakujemo tudi s strani raziskovalne sfere in drugih uporabnikov. **Jasno je treba opredeliti način in pogoje pridobivanja tovrstnih podatkov tudi z vidika varovanja osebnih podatkov.**